

Instytut Pamięci Narodowej

[https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/146443,Rafal-Opulski-Radio-Wolna-Europa-Glos-wolnosci-glos-nadziei.h
tml](https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/146443,Rafal-Opulski-Radio-Wolna-Europa-Glos-wolnosci-glos-nadziei.html)

26.02.2026, 21:52

Rafał Opulski: Radio Wolna Europa. Głos wolności, głos nadziei

30 czerwca 1994 r. Rozgłośnia Polska Radia Wolna Europa nadała ostatnią audycję. Przez ponad 40 lat była naszym głosem wolności.

[Kultura](#) [Okupacja sowiecka](#) [Radio Wolna Europa](#)

30.06.2026

Dla wielu Polaków żyjących w komunistycznej Polsce RWE stała się źródłem niezależnych informacji o kraju i świecie. O roli, jaką monachijska rozgłośnia odegrała w walce z komunizmem, może świadczyć chociażby intensywność ataków PRL-owskiej propagandy.

Polska żyje, Polska walczy, Polska zwycięży!

3 maja 1952 r. nadano pierwszą audycję Radia Wolna Europa z nowej siedziby w Monachium. Po dźwiękach Mazurka Dąbrowskiego z jego przejmującym początkiem Jeszcze Polska nie zginęła można było usłyszeć głos dyrektora rozgłośni, Jana Nowaka. Kurier ZWZ-AK, emisariusz Naczelnego Wodza i uczestnik Powstania Warszawskiego powiedział wówczas:

„Nadejdzie jeszcze ten dzień, kiedy jutrzeńka swobody zabłyśnie znowu nad Warszawą. Będzie to dzień waszego zwycięstwa, waszego triumfu – triumfu narodu, który w najgorszych chwilach nie utracił wiary! Rodacy! Gdziekolwiek jesteście – pamiętajcie: Polska żyje, Polska walczy, Polska zwycięży!”.

Wielu słuchaczy w Polsce oniemiało ze wzruszenia. Minęło już pięć lat, jak z obawy przed represjami komunistów ojczyznę opuścił przywódca PSL Stanisław Mikołajczyk, a wraz z nim rozwiały się marzenia o wolnych wyborach, prawdziwej demokracji i rzetelnym relacjonowaniu wydarzeń w środkach masowego przekazu. Polacy znajdowali się pod rządami totalitarnej władzy, tropiącej i bezwzględnie niszczącej jakikolwiek przejaw niezależności. I właśnie wtedy wybrzmiał głos, który przypominał, że Polska może i powinna być inna – głos Radia Wolnej Europy.

Początki radia

Pomysł stworzenia niezależnego od komunistów radia zrodził się w pierwszych latach po zakończeniu II wojny światowej. W 1949 r. powstał Komitet Wolnej Europy, który przedstawiał się jako pozarządowa inicjatywa obywatelska, ale w rzeczywistości był nadzorowany przez Departament Stanu USA i CIA. Utworzono go w celu prowadzenia „wojny psychologicznej”, traktowanej z jednej strony jako substytut wojny rzeczywistej, „gorącej”, z drugiej jako próbę podważenia legitymizacji władz komunistycznych w rządzonych przez nich krajach. Głównym narzędziem propagandowym KWE było Radio Wolna Europa, które podawało niezależne informacje w rodzimych językach krajów satelickich Związku Sowieckiego.

W założeniach RWE miało być rozgłośnia antykomunistycznych emigrantów. Za cel stawiało sobie walkę z komunistyczną indoktrynacją i przekazywanie prawdy historycznej. We wspomnieniach Jan Nowak napisał, że uruchomienie radia dla Polaków miało stworzyć

„wybitnym emigrantom pola działania i zapewnienie im pracy odpowiadającej ich aspiracjom”,

a samo radio musiało być odbiciem

„różnorodnych, nawet sprzecznych opinii i ocen”.

Dzięki rozbudowanej sieci biur terenowych w kilkunastu zachodnioeuropejskich miastach rozgłośnia dysponowała własnymi źródłami informacji i szybko reagowała na wydarzenia w kraju. RWE uzyskało z czasem szerokie grono słuchaczy i zostało uznane za wiarygodne źródło informacji. Szacuje się, że w latach 70. XX wieku RWE stale słuchało od 10 do 15 proc. dorosłych Polaków.

[►Czytaj całość na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Emigracja, Kultura, Niepodległość, Okupacja sowiecka

Artykuł

Jan Nowak-Jeziorański na falach Radia Wolna Europa, 3 maja 1952. Fot. Wikimedia Commons/domena publiczna